

Adli merciler tüm işlemlerinde çocuğun yüksek yararını gözetmelidir!

Çocuğun yüksek yararının korunması, suça sürüklenen çocuk ve gençler söz konusu olduğunda destekleyici müdahale programlarının ve onarıcı adalet ilkelerinin önceliklendirilmesi gerektiği anlamına gelir.

Türkiye'nin çocuk adalet mevzuatında da adalet sistemiyle ilişki halindeki çocuklara yönelik işlemlerde çocuğun yüksek yararının gözetilmesi ilkesi benimsenmiştir.

Çocuk ve gençler için durumlarına uygun hizmetler erişilebilir olmalıdır!

Çocuklar, bedensel ve psikolojik gelişimleri ve duygusal, eğitsel ihtiyaçları açısından yetişkinlerden farklıdır.

Suçta sürüklenen çocuk ve gençler söz konusu olduğunda destekleyici müdahale programları geliştirilmesi ve çocuklar ve gençlerin suça sürüklenme risklerini, gelişimsel ve toplumsal olarak desteklenmeye ihtiyaç duydukları alanları belirleyecek etkili değerlendirme araçlarının oluşturulması gereklidir.

DENGE Denetimli Serbestlik Gençlik Programı, çocuklar ve gençler için daha etkili denetimli serbestlik hizmetlerine ulaşılmasını hedeflemektedir.

Çocuk ve gençlerin kendilerini ilgilendiren tüm iş ve işlemlerde görüşlerini belirtme ve sürece etkin katılma hakkı vardır!

“Okul kantininden herkes çikolata tost alırken benim param olmadığı için alamıyordum. Bende bir gün köydeki tarladan çaldığım kiraz gibi kantinden birkaç çikolata yürütsem ne olur ki dedim ve çikolatalardan çaldım. Yine bir gün çalarken yakalandım. Sonrasında başladı benim ceza geçmişim. Bir duruşmada hakim amca sana ceza vermiyorum bu seferlik ama bir daha karşıma gelme dedi. Okulda adım çıkmıştı herkes hırsız demeye devam etti. Ben de elime gelen her fırsatta benden bekleneni yaptım. Sonrasında Çocuk Yuvasına aldılar beni korunma ve bakım altına almış Hakim amca beni. Sonrasında okula bu yuvadan devam ettim. Bir öğretmenim benimle çok ilgilendiği için okulu iyice sevdim. Okulum değiştiği için kimse beni tanımıyordu. Kimse hırsız demiyordu artık. Bende artık hırsızlık yapmayacağım dedim ve yapmadım. Liseye devam ederken eskiden işlemiş olduğum dosyalarımın dolaylı 4 yıla yakın hapis cezası aldığımı öğrendim ve kurumdan cezaevine alındım. Cezaevinde benimle ilgilenen psiko-sosyal servis görevlisi liseye devam ettiğimi görünce beni açık liseye yazdırdı. 2 yıl cezaevinde kaldıktan sonra 17 yaşında iken koşullu salıverildim. Cezaevinden çıkarken Denetimli Serbestlik Tedbiri altında 1 yıl süre ile kurallara uymazsam yeniden cezaevine geleceğimi söylediler. Benim tüm sorunlarımı yorum ve değerlendirme yapmadan dinleyen, yaşamıma nasıl yön vermem konusunda beni destekleyen alternatifler üreten uzmanlar vardı. Maden Mühendisliği bölümünü kazandım. 2 yıl sonrasında ise yine denetimli serbestliğin desteği ile eski hükümlü kamu işçisi olarak atandım. (...) yılında Maden Mühendisliğinden mezun olduktan sonra işçi olarak çalıştığım kurumda mühendis olarak hayatıma devam ediyorum. Halen babam ve annem için köyümüze ev yapmaya devam ediyorum. Her şey için çok teşekkür ederim. Denetimli serbestlik umudu kalmayan insanların son durağıdır.

Sevgiler.”

Adalet Bakanlığı Denetimli Serbestlik Daire Başkanlığı'na gelen bir mektubun kısaltılmış halidir.

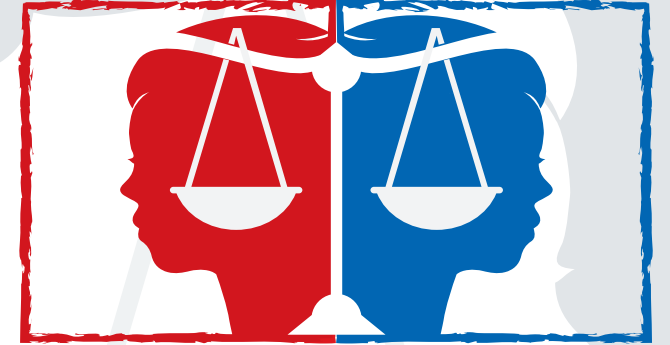
Daha fazla bilgi için

www.unicef.org.tr • www.cte-ds.adalet.gov.tr

Bu broşürde yer alan ifadeler Avrupa Birliği'nin resmi görüşünü yansıtmamaktadır.

Bu Proje Avrupa Birliği, Türkiye Cumhuriyeti ve UNICEF tarafından finanse edilmektedir.

DENGE

Denetimli Serbestlik Gençlik Programı

Türkiye'de Denetimli Serbestlik Hizmetlerinde Çocuklar İçin Etkili Bir Risk Değerlendirme Sisteminin Geliştirilmesi Projesi

Çocuklar ve gençler söz konusu olduğunda özgürlüğünden yoksun bırakılma en son çaredir!

On sekiz yaşına kadar herkes çocuktur.

BM Çocuk Hakları Sözleşmesi ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu(2005)'nda özgürlüğünden yoksun bırakılmanın çocuklar ve gençler için son çare olarak görülmesi gerektiği vurgulanmaktadır.

Ayrıca özgürlüğünden yoksun bırakılmanın genç bireylerin tekrar suç işleme ihtimallerini azaltmadığına ilişkin ikna edici veriler de bulunmaktadır.

Yapılan araştırmalar, özgürlüğünden yoksun bırakılmanın çocuklar ve gençlerin tekrar suç işlemelerini önlemenin ve kanunla ihtilaf hâlinde olan çocuklar ve gençlerle ilgilenmenin en pahalı yolu olduğunu göstermiştir.

Toplum temelli hizmetler hem daha etkili hem de daha az maliyetlidir!

Çocukları ve gençleri toplum temelli müdahale programları ile desteklemenin hapsedilmeye nazaran hem onlar hem de toplum için daha faydalı sonuçlar doğurduğuna ilişkin bulgular mevcuttur. Toplum temelli müdahaleler, tekrar suç işleme eğilimini azaltmak konusunda kapalı kurumlarda uygulanan programlara göre daha etkilidir.

Çocuklara yönelik toplum temelli hizmetler ve denetimli serbestlik hizmetlerinin daha etkin hale getirilmesi, Yargı Reformu Stratejisi (2015) ve Adalet Bakanlığı Stratejik Planı'nın (2015-2019) da öncelikleri arasında yer almaktadır.

Türkiye'de Denetimli Serbestlik Hizmetlerinde Çocuklar İçin Etkili Bir Risk Değerlendirme Sisteminin Geliştirilmesi Projesi, Avrupa Birliği, Türkiye Cumhuriyeti ve UNICEF'in eş finansmanı ve UNICEF'in teknik desteği ile Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü Denetimli Serbestlik Daire Başkanlığı tarafından yürütülmektedir.

Proje ile ne hedefleniyor?

Çocukların ve gençlerin risk ve ihtiyaçlarını belirlemek üzere etkili bir araç geliştirilmesi ve destekleyici müdahale programları oluşturulması.

- Mevcut denetimli serbestlik sisteminin değerlendirilmesi
- Yeni bir risk ve ihtiyaç değerlendirme aracı geliştirilmesi
- Yeni destekleyici müdahale programları oluşturulması
- Denetimli Serbestlik personeline yönelik eğitimler

Geliştirilen aracın ve uygulamaların düzenli takibinin sağlanması

- Geliştirilen aracın Ulusal Yargı Ağı Sistemi (UYAP) ile entegrasyonunun sağlanması
- Denetimli Serbestlik profesyonelleri için meslek içi eğitim müfredatının gözden geçirilmesi
- Tüm ilgili profesyonellere yönelik seminerler ve eğitimler

Projeden beklenen temel çıktılar:

- ▶ Özgürlüğünden yoksun bırakılan çocuklar ve gençlerin sayısında düşüş
- ▶ Toplum temelli destekleyici müdahale programlarının sayısında artış
- ▶ Toplum temelli hizmetlerden yaralanan çocuklar ve gençlerin sayısında artış
- ▶ Düzenli izleme & değerlendirme ve kanıt – temelli politikalar oluşturulması

Proje Uygulama Dönemi: Aralık 2015 – Aralık 2017

Pilot iller: Adana, Amasya, Ankara, Antalya, Bursa, Denizli, Diyarbakır, Elazığ, Erzurum, Eskişehir, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Kayseri, Kocaeli, Konya, Manisa, Mersin, Rize, Sakarya, Şanlıurfa